

AGE FRIENDLY CITIES

SENIOR COHOUSING

La reflexió de com les ciutats i la seva arquitectura responen a la nova situació demogràfica d'inversió de la piràmide d'edat representa per a mi la visió des d'un punt de vista situat a l'altre extrem de com em vaig aproximar a les denominades actualment ciutats amables fa vint anys. En aquella època parlàvem de ciutats educadores.

El logotip de la jornada "0-100 anys" expressa perfectament el que vull explicar. Des d'un grup de reflexió anomenat "Petits però ciutadans" dins de l'Associació Cultural de Granollers a l'any 1996 vam començar a pensar quines eren les condicions que hauria de complir la nostra ciutat per que els més petits poguessin gaudir i viure amb seguretat i amb la màxima independència. El treball desenvolupat va portar a una sèrie d'accions, algunes d'elles encara vigents, i a la redacció d'un decàleg que quasi totes les seves formulacions s'han explicitat en aquesta jornada. El corol·lari d'aquest decàleg és que si aconseguim una ciutat per les necessitats dels més petits serà una ciutat per a tots. Agraïxo des d'aquí a Pere G. Nebreda el comentari sobre el nostre grup a l'inici de la jornada.

La jornada d'aquest congrés va plantejar la visió des de l'altre extrem analitzant les condicions per un envelliment actiu i saludable. En la primera ponència, Paulina Ballbé va plantejar els pilars de l'envelliment i sobretot per què paràmetres venien determinats que són: l'entorn físic, la capacitat econòmica, els serveis socials, els hàbits de vida, la carga genètica i la capacitat d'adaptació a l'envelliment.

Actualment existeix una xarxa internacional de ciutats amables al voltant del Protocol de Vancouver i la guia de bones pràctiques del 2007 que la ponent considera que cal actualitzar pensant en les necessitats de totes les edats. Aquest moviment està arribant a entitats més petites com pobles i comunitats.

A continuació Daniel López va explicar les característiques principals del moviment de "Senior-Cohousing". Els diferents exemples que va explicar es podrien classificar seguint els diferents paràmetres que la ponent anterior considerava determinats en l'envelliment actiu i saludable. L'entorn, la capacitat econòmica, els serveis socials, ... diferenciaven les diferents solucions. Des de projectes privats amb participació dels interessats en el moment de la primera idea, com els exposats per la companya Ana Fernández a Holanda o el projecte 50/70 de Cerdanyola del Vallès, a intervencions més públiques a Ginebra exposades pel nostre company mediator Jordi Núñez.

També es va tractar en la jornada la necessitat d'un disseny pensat en les circumstàncies de l'edat. Tant de mobiliari com senyalització els ponent feien esment en la. Necessitat del "Disseny per a tots".

En l'última ponència pròpiament dita, després vindrien col·loquis de tècnics i un altre final més filosòfic, el Catedràtic de Psicologia ambiental de la Universitat de Barcelona, Enric Pol ens va portar la reflexió de quan comença la "segona maduresa" i com el centre de la vida social en aquesta edat a passat del bar de la cantonada o el casino del barri o poble, a la farmàcia que es converteix en l'element de comerç de proximitat. La definició de quan es produeix l'entrada en l'edat de la segona maduresa basada en l'ús reiterat de l'expressió "ho tinc a la punta de la llengua" té un valor extraordinari donat que per cadascú representa una edat diferent. Aquesta edat porta com a conseqüència quatre trets importants que són: la pèrdua progressiva de la memòria immediata, la velocitat de processament mental, la lentitud en la funció executiva i la pèrdua progressiva de les funcions visuals i espacials. És, doncs, aquesta progressivitat la que demanarà diferents solucions per facilitar el poder mantenir l'autonomia personal.

Por últim a la jornada va tenir lloc un col·loqui professional amb els arquitectes Nati Casado, Mariano Calle i Fèlix Arnal que ens van explicar els últims avanços i estudis sobre l'accessibilitat i la mobilitat pensades per a tothom.

Per finalitzar en Pere G. Nebreda ens va preparar un col·loqui obert en el que va destacar l'aportació del company Jordi Querol Piera, sempre tan espontani en la seva expressió, sobre la seva experiència en els temes de la jornada. La seva de la defensa de la vida del Eixample de Barcelona, on va néixer i desitja morir, i la descripció del seu propi cohousing en el edifici on té el seu despatx al principal i l'habitatge a l'àtic, i les diferents persones i situacions en les que aquestes es troben a la resta de l'edifici, és una situació que voldríem tots per a nosaltres. I tornant al principi, l'entorn, la situació econòmica i la capacitat d'adaptació a l'envelliment són les característiques d'aquest exemple que malauradament no es poden estendre a tota la població. Serà necessari que en diferents participacions, segons el casos, la societat civil, els serveis socials i una educació en hàbits saludables ens permetin gaudir d'una segona maduresa en plena autonomia el major temps possible.

Per aquells que vulguin passar una estona divertida i plàcida sobre aquest tema els hi recomano la pel·lícula francesa "Et si on vivait tous ensemble" de l'any 2010 dirigida per Stéphane Robelin autor també del guió.